

# Nervozna Evropa pričakuje izbruha - Kardinal Hayes umrl

Francija mobilizirala rezerviste in poslala več aktivnega vojaštva na nemško mejo. — Rumunija izrazila svojo solidarnost s Francijo in Anglijo. — Čehi bodo stavili Nemcem končne predloge. — Hitler bo odločil o vojni ali o miru.

Pariz, Francija. — Med tem, ko je v ponedeljek čehoslovaška vlada sklepala o končnih predlogih, ki jih bo stavila su-detskimi Nemcem na njih zahtevno po popolni avtonomiji, so se pa v drugih evropskih država-h vršile takorekoč končne pri-ave "za vsak slučaj", namreč, prave "za vsak slučaj", da bodo lahko takoj na mestu, ako bi se Hitlerju drugi dan, v torek, zdelo primerno, da izzove krvav spopad.

Največ pozornosti je vzbudila Francija in sicer s tem, ko je izdal mobilizacijski proglas za svoje rezerviste in je istočasno poslala svoje aktivno vojaštvo na mejo proti Nemčiji. Da ne-ko koliko pomiri prebivalstvo, ki je vsled tega proglasa postalo razburjeno, je vlada dostavila, da se je to zgodilo le iz previdnosti in ne z namenom napada, češ, da je Nemčija poslala na francosko mejo svoje ojačene sile in je bila vsled tega Francija primorana zaradi varnosti ja podzvati podobni korak.

Isti dan je francoski zun. mi-nister Bonnet pozval k sebi ju-goslovanskega in rumunskega poslanika na konferenco. Kaj se je govorilo, je ostalo tajno, pač pa se z gotovostjo domneva, da je minister opozoril ti dve državi, da imate svoje obvezno-sti napram Čehoslovaški kot članici Lige narodov in kot članici Male antante. Iz Rumunije je prišel takoj ugoden odmev, kakor poročila francosko časopi-sje, češ, da so se tamkaj odgo-vorni krogi izrazili, da v sluča-ju splošne vojne v Evropi ne bo mogla Rumunija ostati nevtral-na, pač pa, da bo morala zavzeti svoj prostor ob strani Fran-cije in Anglije.

Na Čehoslovaškem je, kakor omenjeno, imela vlada svoje zborovanje v ponedeljek, in si-ker v palači državnega predsed-nika Beneša. Po zborovanju se je izdala objava, v kateri se je povdarilo, da bo tekom prihod-njih dveh dni stavila vlada su-detskimi Nemcem končni pred-log, preko katerega več ne bo pripravljena opuščati. Da pa ta predlog Nemcem ne bo zado-voljil, se lahko sklepa iz tega, ker je nek vladni govornik pov-daril, da bo vlada odločno od-klonila nazijske zahteve, da ima Čehoslovaška prelomiti svoje prijateljske zveze s Francijo in Rusijo; tudi ne pristaja na to, da bi tri in en četr milijona Nemcev, kolikor jih je na Čehoslovaškem, ukazovalo, kaka mo-ra biti vojaška politika cele dr-žave.

V Nemčiji pa so se med tem zbrali naziji k blestečim para-dam svoje stranke, ko ima ta svoje letno zborovanje v mestu Nürnbergu; okrog 600.000 nazijev prisostvuje tem para-dam. Glavni dan zborovanja je bil ta torek; tedaj je namreč imel nastopiti Hitler sam in ob-javiti, kaka bo njegova nadalj-nja politika, zlasti napram Čehoslovaški. Razumljivo je, da je vsa Evropa in z njo cel svet z

## NAZIJI ZAPRLI FARNE ŠOLE

Farne šole v Avstriji prevzeli naziji v svoje roke.

Duna. — Koncem zadnjega tedna se je izdal ukaz od nazijske vlade, s katerim se bodo morale zapreti vse farne šole po bivši Avstriji. Isto se bo zgodilo tudi z vsemi drugimi pri-vatnimi šolami ter bo nazijska stranka prevzela celotno vzgo-jo mladine popolnoma v svoje roke. V objavi se govori dalje, da se bodo zaprte šole nadome-stile s takozvanimi "nemškimi višjimi šolami" za dečke in dek-lice, ki bodo imele po osem raz-redov.

## SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — V petek popoldne četr do treh je pre-minula Mrs. Antonija Košnik, rojena Jarc, po dolgi in mučni bolezni. Pokojnica je bila ro-dom iz vasi sv. Duh pri Ščavnici na Štajerskem. V Ameriki je bivala od leta 1910. Pokoj-nica je ležala na mrtvaškem odru na domu. Pogreb se je vršil pod vodstvom pogrebni-ka Mr. L. Žefrana v ponedeljek ob 10. uri iz cerkve sv. Štefana in nato na pokopališče. Tu v Ameriki zapuščala žalujočega soproga Mr. Ludvika Košnika, v stari domovini pa enega brata in eno sestro. Vsem preostalim sorodnikom naše iskren-o sožalje, pokojnici pa raj in pokoj!

## ŽENSKA PO 23 LETIH "OŽIVELA"

Liverpool, Anglija. — Skozi 23 let so njeni sorodniki dom-nevali, da je Mill J. Spillane mrtva; bila je namreč na par-niku "Lusitania", ko se je ta potopil, ko so ga med vojno nemški podmorniki torpedira-li; tako so vsaj vsi domnevali. Te dni pa se je omenjena Miss Spillane vrnila nazaj domov kot Mrs. M. O'Connell; ce-li ta čas, ko so domači žalo-vali za njo, je ženska živela mirno v New Yorku. Kot sama pripoveduje, je v zadnjem trenotku izpremenila svoj načrt in se ni odpeljala z Lusitani-jo, kar je bila njena sreča. Po-zneje je večkrat pisala svoji sestri v Anglijo, toda ta se je med tem preselila in pisma je niso našla. Tem bolj veselo je bilo zdaj snidenje.

## IZOBRAŽEVALNO DELO WPA

Chicago, Ill. — Po raznih sosesčinah širom Chicage je šolsko vodstvo s sodelovanjem WPA ustanovilo poučne tečaje za osebe, ki ne znajo ne pisa-ti, ne čitati. Nad 700 delavcev že zdaj obiskuje te tečaje.

napetostjo pričakovala, kaj bo povedal, kajti od njegovih bes-ed bo bržkone odvisno, ali bo imela Evropa vojno ali mir.

## ODPORNO STA-LIŠČE MEHIKE

Za razlaščenja posestva obljub-lja poznejše plačilo.

Mexico City, Mehika. — Na apel vlade Zed. držav, naj Me-hika bolj zmerno postopa pri razlaščenju veleposestev, ki so last tujcemcev, je predsednik Cardenas koncem tedna odgo-voril, da bo vlada nadaljevala s svojim agrarnim programom kakor doslej, namreč, da bo raz-laščala posestva, kjer se ji bo zdelo primerno. Dostavil je, da bodo tujcemci dobili za svoja posestva odškodnino, toda de-žela ni možna, da bi jo plačala takoj, in da morajo celo njeni lastni državljani čakati na pla-čilo, ter se torej napram tujce-mcem ne more imeti posebnega obzira.

## SLOVENSKA POROKA

Chicago, Ill. — V soboto ob 9. uri se je vršila v slovenski cerkvi sv. Štefana poroka že-nina Mr. Joseph Oblaka, ki je sin vrle slovenske družine Mr. in Mrs. Josepha Oblaka, Sr. cerkovnika pri sv. Štefanu, in Miss Jennie Mladič, hčerka spoštovane slovenske družine Mr. in Mrs. Leona Mladiča. Ženin je znan med čičaškimi Slovenci. Zadnja leta je bla-gojnik Slov. podpor. dr. sv. Mohorja in navdušen delavec na društvenih in na farnem polju. Ženitovanja se je ude-ležil tudi ženinov stari oče Mr. Marko Bluth, oče ženino-ve matere Mrs. Oblak, ki je že v 84 letu starosti, pa je še vedno svež in trdna pionirska korenina. Svatovanje se je vršilo na domu nevestinih star-šev. Mlademu paru želimo mnogo sreče in božjega blago-slova!

## DOSTAVEK IN POPRAVEK

V šte. 161 A. S., 20. avgu-sta. je bilo med dnevnimi do-godki poročano iz Chicage o 11 letnem Geo. Kosirju, da je na dvorišču svojega doma na 1836 So. Throop st. našel za-kopanih \$940, ki so bili last njegovega očeta, in da je ta denar domala vse zapravil s svojimi tovariši. Te dni se je oglašil oče tega dečka v na-šem uredništvu, in je povedal, da ni šlo za \$940, marveč le za \$450. Od tega je dobil na-zaj, deloma od sina, deloma od staršev njegovih tovarišev, skupaj \$315 in upa, da bo dobil še nekaj, da tako ne bo dosti oškodovan. Oče je pripomnil tudi, da ni bila toliko krivda na njegovem sinu, da se je z najdenim denarjem veselja-čilo, marveč so ga k temu največ pregovorili drugi dečki, ko jim je povedal o najdbi.

## DOBRO ZNAMENJE

Chicago, Ill. — V državi Illinois se je sicer tekom prvih sedem mesecev tega leta pri-petilo celih 1,076 smrtnih pro-metnih nesreč, vendar je v tem številu, kljub njega usodni visokosti, nekaj razvese-ljivega: Je namreč za 334 nižje kakor za isto dobo lan-skega leta.

## ZOBOZDRAVNIŠKA POMOČ ZA REVNE

St. Louis, Mo. — Nad 400 članov društva tukajšnjih zo-bozdravnikov je pristalo na načrt, po katerem se bo daja-la po znižani ceni zobozdrav-niška oskrba revnim osebam. O gmotnem stanju pacijenta koliko lahko plača, bo vodil preiskavo poseben urad, se-stavljen iz zdravnikov in den-tistov.

## PO KAT. SVETU

Cleveland, O. — Dočim hodijo drugi ljudje v kino gie dališča zaradi zabave, je pa tukaj skupina ljudi, katerim je ta posel del njih dolžnosti. To je katoliški odbor, ki ga je postavila Legija dostojnosti, da pregleda filme, in tako je ta odbor tekom dveh let videl nič manj kakor 2490 filmov.

Lima, Peru. — Tukajšnji škof je podal pojasnilo o med-narodni organizaciji "Rota-riani", katera bo zanimala vse katoličane. Povedal je, da do-čim je duhovnikom prepove-dano, pristopiti k tej organiza-ciji, lajki sicer lahko pristo-pijo, vendar pa se bi jim bolj svetlovala organizacije Katoli-ške akcije.

London, Anglija. — John W. Campling je bil do leta 1903 strojniški vajenec; tedaj je prestopil v katoliško vero in odšel na misijone v Afriko. Pred kratkim se je vrnil do-mov, in sicer kot škof, ter na-merava ostala leta preživeti v Angliji.

Moskva, Rusija. — Sov-jetska vlada je poslala svojim agentom širom sveta naznani-lo, da se v naprej ne bo dovo-lilo tujezemskim duhovnikom, da bi potovali preko Rusije v vzhodno Azijo. Isto velja tudi za zdravnike in učitelje, ki so

## IZDIHNIL MED SPANJEM

Newyorški kardinal Hayes podlegel nenadni smrti. — Truplo leži v katedrali in pogreb bo v petek.

New York, N. Y. — Katoli-ška cerkev je izgubila enega svojih višjih dostojanstveni-kov, ko je preminul njen tu-kajšnji nadškof, kardinal Pa-trick Hayes. Podlegel je nana-glo, in sicer med spanjem v noči od sobote na nedeljo, ko je bil na počitnicah v gor-skem letovišču, ki leži v Sulli-ven okraju, v jugozapadnem delu New Yorka, in ga uprav-ljajo sestre dominikanke.

Pokojni je bil v 71. letu sta-rosti in ni bil že zadnjih šest let pri dobrem zdravju. Z njegovo smrtjo se zniža število kardina-lov katoliške cerkve na 65.

Pokojni je bil rodu New-yorčan in je že v zgodnjih letih izgubil starše. Kljub temu se je izšolal in je imel novo mašo v letu 1892. Leta 1914 je postal pomožni škof ter je bil nato, istočasno s čičaškim kardina-lom Mundeleinom, s katerim sta bila nekaj časa sošolca, v 1924 imenovan kardinalom.

Truplo pokojnega se je pre-peljalo v New York, kjer bo le-žalo v katedrali sv. Patricija do petka, ko se bo vršil pogreb.

## MORNARICA ZAVAROVA-LA ATLANTIK

Washington, D. C. — Po naročilu vlade se je odposlalo 14 bojnih ladij ob atlantsko obrežje, kar je prvokrat v dolgih letih, da je to obrežje od mornarice zavarovano. Zgodilo se je to očitno za-radi napetega stanja v Evropi.

## OGLEDUJE SI NOVO OROŽJE



Slika kaže Mussolinija (v ospredju), ko je ob nedavnih vojaških vajah ita-lijske armade inspicial novo orožje za pehoto.

## Iz Jugoslavije

Ljubljana bo dobila največje trgovsko učilišče v Jugosla-viji, ki se bo lahko primerjalo s sličnimi zavodi v ino-zemstvu. — Zopet eden, ki se je po 23. letih vrnil iz ruskega ujetništva. — Razno.

### Moderno trgovsko učilišče

Ljubljana, 14. avg. — Mo-derno urejeno in največje tr-govsko učilišče dobimo v Ljub-ljani. Znani "Christofov učni zavod", Ljubljana, Domobran-ska cesta 15. bo z letošnjim šolskim letom znatno razširjen in moderno preurejen. Po načrtih, ki jih je odobril grad-beni urad mestnega magistrata, bodo sedanjemu šolskemu posloplju dozidane nove spe-cijalne učilnice za praktične pisarniške vaje, kar bo poseb-nost za trgovsko šolstvo. No-tranja dela v sedanjem poslopl-ju se že v glavnem obkročana, enako je tudi lično prenovlje-na fasada. Tako bomo dobili zavod, ki bo v vsem ustrezal zahtevam sodobnega trgovske-ga šolstva in se lahko primer-jal s sličnimi zavodi v inozem-stvu.

### Po 23. letih zopet v domovini

Brežice, 10. avg. — V Ma-ribor je pripotoval včeraj 47 letni mizar Ivan Fleišer iz Bre-žic. 23 let je živel v Rusiji, od kar je bil julija meseca leta 1915. ujet na ruski fronti. V Rusiji je otvoril mizarstvo de-lavnico in sicer v Krasnojarsku, kjer se je tudi poročil. Fleišer pa si je želel nazaj v domovino, kar se mu je po šte-vilnih prestanih ovirah tudi posrečilo. Na ruski meji so mu odvzeli ves denar, ki si ga je prihranil v teku let, tako da je prišel v Maribor brez sred-stev. Z večernim vlakom so ga z ženo in otrokom odprem-ili v Brežice, kamor je pris-tojen.

### Žrtev neprevidnosti

Iz Celja poročajo, da je 29 letni dninar Avgust Novak iz Stopnika pri Vranskem, pred kratkem našel dinamitno pa-trono v vranskem kamnolomu. Ravnal je pa z njo tako ne-previdno, da je eksplodiral in mu razmesarila desno roko.

### "Prerokinja"

"Ne bodo je zalotili pri tat-vini". Tako je prerokovala ne-ka ciganka 42 letna Mariji Wajncerlovi iz Legna, ko je ta svojo 12 letno hčerko, na podlagi cigankinega prigovar-janja, poslala v Dravograd k rast v tamošnje gostilne. — Res, v začetku je šlo še pre-cej dobro in zdelo se je, da je ciganka dobro prerokovala. Toda, nazadnje se je orožni-kom posrečilo da so deklino zajeli in prav tako njeno ma-ter ter ciganko.

### Podlegel poškočbi

V Strmolah, tako poročajo iz Litije, je dala železniška u-prava onstran litijske postaje proti Kresnicam, zaradi kame-nitega hriba Strmol, ta nevar-ni hrib odstranjevati. Pri teh delih je bil med drugimi zapo-slen tudi delavec France Bren-čič. Zgodila se je nesreča, da

je Brenčiča podsulo kamenje, mu raztrgalo vso levo stran te-lesa, zlasti še drobovje. Dasi so ga takoj odpeljali v bolni-co, je po 16. dneh trpljenja izdihnil.

### Napaden

V Kapli vasi sta neki dela-vec in neki posestnik napadla 77 letnega dninarja Ivana Po-točnika iz iste vasi in ga tako pretepla, da je dobil hude po-škodbe. Starčka so morali odp-eljati v celjsko bolnico.

### Strela

V Spodnji Ložnici je med nevihto udarila strela v gospo-darsko posloplje posestnika Franca Kušarja. Posloplje je zgorelo z vsemi pričetki, da znaša škoda do 60.000 dinar-jev. — Pri Sv. Ani v Sloven-skih goricah je strela zažgala stanovanjsko in gospodarsk-b posloplje posestniku Silonu Ko-larju. Zgorelo je vse do tal in posestnik trpi veliko škodo.

### Nesreča pri pomivanju oken

Ko je 23 letna žena cinkar-niškega delavca Amalija Do-boviškova z Ostrožnega pri Celju snajžala okno v svojem stanovanju in je izgubila ravno-težje in pri tem udarila z ro-ko po oknu, ki se je zdrobilo in je prav nevarno porezalo, da je morala v bolnico.

### Oblak se utrgal

Nad Trgoviščem pri Veliki Nedelji se je nedavno utrgal oblak. Bližnji potok je vsled tega tako narastel, da se je njegovo vodovje razlilo po va-si in je ponekod stala voda nad tri čevlje visoko. Bilo je precej škode.

### Nezgoda

Pred Korošovo gostilno v Koških pri Mariboru je neki motociklist po nesreči zadel 62 letno vničarko Antonijo Po-točnikovo od Sv. Jurija v Slo-venskih goricah. Reva je za-do-bila hude poškodbe na glavi in po vsem telesu, poleg tega pa tudi trpi veliko škodo, kajti razdrobilo se ji je 200 jajc, katere je nesla na trg. Moto-ciklist ji je dal 120 dinarjev ter se nato odpeljal, ne da bi se dalje brigal za poškodovan-ke.

### Mrtvega so našli

Na Majdičevem travniku na Spodnji Hudinji pri Celju so našli mrtveca, v katerem so spoznali 51 letnega delavca Ludvika Galeta z Lave pri Cel-lju, ki je bil od časa do časa zaposlen pri nekem celjskem stavbeniku. Zdravnik je ugo-tovil, da je umrl na posledicah kapi.

### Podlegel

V Podgorju pri Kamniku so pokopali Franca Grošlja iz Podgorja, ki je postal žrtev avtomobilske nesreče.



# Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrť leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanada in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto 3.00	For one year 3.00
Za pol leta 1.75	For half a year 1.75
Za četrť leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti deponirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraća.

J. M. Trunk:

## Nekaj o -- molitvi

Razprava o molitvi bi spadala v kak nabožen, ne pa v političen list. Ampak "Prosveta" je političen list, pa Molek le govori o — molitvi. Držim se toraj pregovora: "Kar je dobro za gos, mora biti dobro tudi za gosjaka". Tu smo skupaj. Franco je izhod, na vrsto pa pride več zadev.

Uropanja. Kako je s katoliškimi otroci pri SNPJ, ni moja zadeva razsojati, kočljiva zadeva pa bo to pri višjem sodišču, in saj jaz lahko trdim, da bodo starši trdo vprašani: "Kje je tvoj brat Abel?" Zdaj bi skomizgnili z ramami, ki bi jih jaz vprašal. Počakajmo. "Uropanje sina materi, ki ga je vzgojila svobodnomiselno in socialistično", kar se je baje dogodilo pri sv. Štefanu, je zadeva, ki se more presoditi le na podlagi obstojećih dejstev. Do sem še ni ničesar o molitvi. Roba se pojavi pri Francu in Španiji. Pritrdim A. S. da "sama molitev Francu ne bo nič pomagala". Pritrdi celo G. Molek, pa tudi udari po — molitvi. Meni: "Kako resnično! Mi to vemo že desetletja — že od mladih let — zato smo molitev prepustili vam, sami pa smo šli na delo in z vstrajnim delom smo si zgradili svoje organizacije, svoje liste, svoje ustanove, svoje življenje. Pa gre. Dobro gre — včasih in tu pa tam so sitnosti, kakor pri vas — gre pa vendarle brez vsake molitve..." Ker gre brez molitve, je molitev prazen kikenkoken. To je logično. Tam velja: delaj! Mi se držimo starega reka: moli in delaj! Kako je pri nas z molitvijo, le sam Bog ve, morda bo tudi vrlo slabo, priznam pa in sam vidim, da je pri nas z delom hudo slabo, in če nimamo tega in onega, kar imajo tam, pač nimamo, ker ne delamo!

Molitev pa je v zvezi tudi z Mussolinijem in Hitlerem. Molku je vse jasno. Očividno pa vsaj vsi katoličani niso Molkove jasnosti, in g. Molek podvomi celo o njih zdravi pameti. "Ali ste vi rojaki zdrave pameti?" vzklikuje Sicer pohvali katoličane okoli Commonweala, ampak "uredniki kranjsko-slovenskega Amerikanskega Slovenca" to so klade, ki so poleg tega v primeri z večno mladim Molkom še prestari, znajo kazati le "plešaste golote". Kdo bi ne bil malo prešeren? Rdeća pšenica gre v klasje, članstvo se množi, zmaga je tu, zmaga tam, in vse to tam, kjer pravijo, da je molitev kikenkoken, da dosežejo vse brez molitve, kjer pa molijo, pa gre vse klaverno. Komu bi ne rastle greben? Zopet je treba malo počakati. Reci-mo, da v Španiji spodleti Francu in "njegovi fašistični, krščansko-morilski bandi". Ali ne bodo pozobali socializmom vso pšenico morda — komunisti? Počakajmo.

Ampak dosti še nisem pisal o — molitvi. Kaj pa s to robo? Zopet moram le malo vzdihniti in reći: počakajmo! Že pred 3 tisoć leti pa najdem zapisano:

"Videl sem krivičnega (pač takega, ki trdi, da je molitev kikenkoken), ko je pognal z veliko moćjo (kakor cedar libanonski) in se razvijal kakor domaće drvo zele-neće.

Potem je minil, in glej, ni ga bilo več; ker iskal sem ga, a našel se ni." Ps. 37.

Brez molitve... eh... er, brez molitve.

Filozof Thackeray je zapisal: "Bodi neustrašen in neodjenljiv v svojih poizkusih. Svet te bo morda udarjal pri tvojih poizkusih, te bo odklanjal, ali končno, če je stvar dobra, za katero se trudiš in boriš, boš zmagal." — S temi gesli vzpodbujajo zlasti prodajalce razna podjetja. To geslo je na mestu, da si ga utisnemo v spomin tudi slovenski katoličani v Ameriki, zlasti pri delu za razširjenje katoliškega tiska med nami. Kot prepričani katoličani se moramo zavedati, da naša najvećja sila in moć je v našem katoliškem tisku. Zato širimo to moć, širimo njen upliv. Če danes ne uspemo, na delo zopet jutri, če jutri ne uspemo, na delo zopet pojutrišnjem in tako naprej vsak dan in koneni uspeh ne bo izostal. Bodimo neodjenljivi pri delu za dobro in potrebno stvar! Bodimo junaki!

Med nami Slovenci v Ameriki je v teku kampanja za razširjenje slovenskega mesećnika "Novi Svet". Ali ste

vi že naroćeni na ta lepi in zanimivi slovenski mesećnik v Ameriki? Ako še niste, pišite na Upravo Novi Svet, 1849 West Cermak Road, Chicago, Ill., da ga vam pošljejo na ogled. Ta list je od meseca do meseca bolj in bolj zanimiv. Stane samo \$2.00 na leto. V njem se nadaljuje od meseca do meseca opis naših slovenskih naselbin in posameznih družin. Slovenske družine, može in žene, kakor tudi posamezniki, so opisani, kdaj so prišli v Ameriko, odkje so doma, kedaj so se poročili, žene so omenjene z rojstnimi dekliškimi imeni. V Novem Svetu zveste, kod po tej širni zemlji bivajo vaši znanci in prijatelji, kakor tudi sorodniki. Samo to je za vsakega več vredno, kot par letna naroćnina. Zraven ste pa deležni vsak mesec zelo poučnega in zanimivega čtiva. Naroćite si Novi Svet zdaj v tej kampanji. Kdor se naroći na Novi Svet za eno leto, dobi dva krasna zemljevida kot posebno nagrado.



### PAR BESED V ODGOVOR DOPISNIKU "PRO-SVETE"

Johnstown, Pa. V št. 153 "Amer. Sl." je bilo poročano o nesrećnem padcu Alojza Bizjak, kateri je tri tedne po nesreći podlegel poškodbam. Povedano je bilo tudi v dotičnem poročilu, da se je pokojni Bizjak spraval z Bogom in tako vdan v voljo božjo mirno čakal zadnje ure. V dokaz temu so bile njegove besede, katere je spregovoril potem, ko je prejel sv. zakramente. — Rekel je: Sedaj sem srećen bolj ko kedaj poprej. Naj umrjem ali naj živim. Pripravljen sem stopiti pred Stvarnika, kadar je njegova volja.

Dovolite, predno nadaljujem, da sem zgornje poročilo poslal v list "Amer. Sl." šele potem, ko je hći pokojnika razglasila, da pokojni Bizjak ni maral duhovnih tolažil in da je duhovnik napodil od bolniške postelje. — To poročilo pa je vzdignilo toliko prahu, da sem bil slednjić prisljen dati odgovor na rekateria izvajanja, katera je prinesel list "Prosveta" z dnem 21. avgusta. V omenjenem dopisu me imenuje oća dojsa Janez, kateremu radi lepšega kumu-je s svojim podpisom hći pokojnega Ann Bizjak Pershin, verskega fanatika in prismuknjena. — Dobro Ann, veliko si povedala, zapisala, kakor praviš, resnici na ljubo. — Kako, vprašam te, si upaš trditi, da so bili oćetu zakramenti vsiljeni, pčtem, ko ni več vedel kaj se okolu njega godi? Ali ni bil prvi teden po nesreći pri popolni zavesti? In takrat, ko si duhovniku, ki je bil pri njem, stavila vprašanje, kakoršnega bi se sramovala Orientalka, kaj šele inteligentna ameriška žena: "Kaj iščeš ti tukaj, on ni hodil v tvojo cerkev! Mar ni bil tvoj oća takrat duševno normalen? — Zopet pišeš, da tvoj oća ni maral za zakramente 20 let, kar se ti spominjaš, ni bil, oziroma ni hodil v cerkev. S prićami pa jaz lahko dokazem, da je bil pretekli božić pri sv. maši. — Dalje, ako pogledamo letna poročila fare

sv. Terezije, za leto 1936 in 1937, najdemo ime Alojzij Bizjak, ki je prispeval za slovensko farno po svojih moćeh prav kakor drugi farani. Da ni tebi omenjal verskih reći, je moral pać imeti važne vzroke. Vedeti je moral, da si že marsikomu napravila težke ure in celo sovraštvo, ker obraća marsikaj nasproti resnici. Radi mojega pogreba si pa nikar ne belite glav, Ann in kompanija. Pogreb tak ali tak. Smrt, to je kar skrbi. Ako bom lahko mirno rekel kot je rekel pokojni Bizjak — Sedaj lahko umrjem, pripravljen sem stopiti pred Stvarnika, — takrat bom brez vsake rože zadovoljen. Na vse drugo sem pripravljen odgovarjati osebo, kadar želiš. Le to še povem, da je bil oća Bizjak krstni boter otroku, ki še do danes ni spolnil 12 let. Sv. krst pa delijo v cerkvi, razun seveda v izvanrednih slučajih, katerega pa tukaj ni bilo. — Rad bi znal, kako vaše pisanje v Prosveti odgovorja resnici. Pa brez zamere.

Math Ključevšek SV. MISIJON IN DRUGO IZ IMPERIAL, PA. Imperial, Pa. Ker se nihće ne oglasi iz tukajšnje slovenske naselbine, se bom pa jaz. Najprej omenim, da so tukaj na Imperialu delavske razmere, kot povsod drugod, bolj slabe. Salar Coal Co. premogovnik je zaprt že od 12. marca, pa še ni videti, da ga mislijo odpreti. Tako da smo po večini vsi, ki smo tam delali, sedaj najveć brez dela. — Še en premogovnik je tukaj v bližini, in sicer Pittsburgh, Coal Co., pa se le težko dobi zaposlitev. Če se ti posreći da dobiš delo, te čaka še druga neprilika in sicer zdravniška preiskava. Zdravniki so namreć dobili taka navodila, da ne potrdijo za delo nobenega delavca, ki je prekoratil 45 leto starosti. Tako so začele delati z delavstvom menda vse kompanije po celi Ameriki. Dragi rojaki Slovenci. Tukajšnji slovaški župnik so že parkrat oznanili v cerkvi, da bo na Imperial v naši župniji

sv. misijon za Slovence, katerega bo vodi Rt. Rev. kanonik J. J. Oman iz Clevelanda. Sv. misijon se bo vršil od 9. do 13. septembra v slovenskem in angleškem jeziku. Tako bo nam podana lepa prilika, da lahko opravimo svoje dolžnosti ki jih imamo do cerkve, v svojem materinem jeziku. — Želja nas vseh naj bo, da bo sv. misijon rodil obilo sadu.

Na operacijo sta se od tukaj podala v bolnišnico v Pittsburgh Anton Bonać in Joe Sladić. Želimo jima da bi se vse srećno izteklo in da bi se kmalu zdrava vrnila domov. — Mr. Steve Jenkctu iz Bulger, Pa., se lepo zahvaljujem za pozdrave s pota na konvencijo v Minnesoto. — Pozdravljeni vsi naroćniki in čitatelji tega lista po širni Uniji, kakor tudi oni za morjem v stari domovini, zlasti pa oni tam na Spodnji Senici pri Medvodah na Gorenjskem.

John Jamnik

### ZANIMIVA PISMA CHICAŠKE SLOVENCE IZ STAREGA KRAJA

Piše: Mary Blaj

Borovnica, Jugoslavija Cenjeni gospod urednik: Kaj mislite, ali kaj zanima čitatelje Am. Slovenca, čitati kar poročam iz mojega potovanja v domovino? Če bi jih le zanimalo, potem se mi je pa do zdaj že toliko nabralo za pisati, da me skrbi, da predno bodem zmogla vse, bom že kaj, kar bi bilo zanimivo, pozabila. — Ker me mama žele tako doma in ker imam že itak dosti ljudi za obiskati, mi ni kazalo se udeležiti skupnega izleta po Jugoslaviji. Šle pa smo Mrs. M. Štrukel iz Clevelanda, Mrs. M. Lenošek iz Milwaukee in njena mamica in jaz, v ponedeljek 18. jul. na Brezje. Oh, kako je bilo lepo tam pri Mariji Pomagaj! Tam, pred to podobo se moli menda najlaže in najpobožneje a poslavljala pa sem se kar s znano pesmico: Vse prepeva, se raduje, Pesem do neba doni, Moja duša le žaluje, Srce v solzah se topi. Ker slovesna ura bija, Da od matere Marije Moram se ločiti zdaj, zapustiti sveti kraj. Ravno pa ko smo se že odpravljale in poslavljale z Brezji, so pa prišli gori, od železnice peš, č. g. J. Trobec, naš ameriški sopotnik, s svojimi sorodniki, da bodejo pri Mariji Pomagaj maševali. Vsi smo se razveselili zopetnega srećanja. Od tu smo se pa takoj podale na Bled. Peljale smo se tja z "baggerlem". Bile smo vse štiri tako ponosne v tisti kočiji, pa vseeno nismo pozabile opazovati lepoto slovenske zemlje. V prejšnjih časih že sem jaz zapisala, da slovensko zemljo krasijo hribečki s cerkvicami na vrhu, a zdaj pa jaz to besedo kar jemlem nazaj, kajti kar sedaj vidim, to niso samo hribečki, temveć tudi hribi in še kako visoki. Človek res ne more zapopasti vernost, vztrajnost in pa moć naših prednikov, kadar opazuje gore na katerih se bleste v solnćni blišćobi lične cerkvice.

Ko smo se pripeljale na Bled smo takoj za tem, ko smo si prenoćišća dobile, se odpravile na otok k cerkvi. Oh, ti otok bleški, kakor res si kinć nebeški. Človek prepeva vse te pesmi blejskega jezera, pa ne more imeti pravega pojma dokier ni sam bil prića tej lepoti. Ko smo bile v cerkvi, seveda tudi nismo pozabile "pozvoniti". Letovišća, hoteli in nove hiše se pa lahko kosajo z ameriškimi poslopji. Čuje se tam vsakršni jezik, najbolj pa hrvaških, nemških in angleških letoviščarjev. V parku nad jezerom je narajen paviljon, kjer vsako poludne in večer igra godba. Tam smo slišale kaj lepo godbo tudi angleških komadov. Prvi dan tam smo si tudi ogledale farno cerkev na Bledu. To je pa zopet nekaj tako krasnega, kar še nisem videla v svojem življenju. Dosti bogato izdelanih in slikanih cerkva sem že videla v Ameriki, a tako lepo slikane cerkve kot je blejska farna cerkev, pa še ne. Jaz toplo pripravocam vsakemu ameriškemu Slovincu, ki bi si morda kedaj v prihodnosti hotel ogledati blejski otok s cerkvico, naj ne zamudi tudi prilike, da si ogleda še to lepo farno cerkev sv. Martina. Povedano nam je bilo, da ljudje ki pridejo na Bled iz daljnih krajev kot Francija, Nemčija in Anglija, pa pridejo v to cerkev, da jo slikajo, da vzamejo slike domov. In res, že tako krasen blejski svet, je dobil s to cerkvijo še nov biser: Cerkev je bila dograjena v gotškem stilu l. 1906 in se vidi iz vse okolice ter se lepo prilega pod visoko grajsko steno. Res po arhitekturi je na zunanje bolj skromna, vendar lepa in notranje zelo prostorna. Kakor so mi č. g. kaplan F. Soukal povedali, so začeli cerkveno notranjšćino slikati šele l. 1932 in sicer pod vodstvom tedanjega g. župnika J. Oblaka. Ta župnik so poklikali mladega akademinega slikarja, umetniško zelo nadarjenega ljubljanaćana, Slavka Pengova. Kot povedano, se je ta lotil z veliko ljubeznijo težkega in odgovornega dela, katerega je zgotovil l. 1937, torej v petih letih postavil in ustvaril še en biser za blejska tla. Cerkvi sami je dal življenje. Ko človek stopi v to cerkev, ga objame lepota, molitev, Bog že kar govori iz teh slik, iz katerih diha duša, vsa obrnjena k Bogu. V presbiteriju je slikar naslikal "stebre" cerkve: apostole, ućenike in sv. Martina. V prećni ladji so slike iz življenja Jezusovega. Najvećja in najmoćnejša je Poslednja sodba in lep je, kar na steno slikani križev pot. Na vso moć se mi je tudi dopadla v podoljni ladji razlaga oćenaša. Vse, prav vse slike so zelo razumljivo podane, dasi umetne, zato so vsakemu verniku v molitev in vspodbudo. Ves strop je poslikan s krasnimi ornamentami, vendar tako, da gotško arhitekturo vedno lepo povdari. Vsa notrajnost cerkve je en sam umetniški lepotni organizem in človek se v njej počuti v pobožnosti pri Bogu. To je moderna cerkvena slikarija in Slovenija je res lahćni blišćobi lične cerkvice.

(Dalje na 3. str)

## Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Družinsko slavlje Cleveland, O. — Te dni sta Mr. in Mrs. Frank in Mary Zaviršek slavila 45 letnico poroke. Od tedaj sta postala oća in mati, ded in babica in prastari oća. Je to dolga doba v življenju, katero sta zakonca Zaviršek častno preživela.

Novica iz Calumeta

Calumet, Mich. — Pretleli četrtak, 1. septembra se je v Hempstead, država New York, poročil naš calumetski mladenič, poročnik Ferdinand Chesarek, sin glavnega tajnika Slovenske Hrvatske Zveze. — Mr. Ferdinand Chesarek je letos graduiral na West Point vojaški univerzi. — Poročil se je z Miss Jayne Rullman, ki je po narodnosti Nemka. V kratkim jih pričakujemo na Calumet, ko bota posetila ženino starše. — Bilo srećno!

Popravek

Chicago, Ill. — V notici v petkovi številki, pod naslovom "Vračajo se", se je vrnila ne-ljuba pomota. Glasiti bi se moralo, da se je vrnila z obiska iz stare domovine soproga Mr. Math Jerina in ne od Frank Jerina, kakor je bilo pomotoma poročano.

Izreden fižol

Cleveland, O. — Na vrhu rojaka Mr. John Velića na East 60. St. rase fižol, katerega vsak strok meri dosedaj že 21 inćev, pa še vedno rase naprej. — Pać izreden fižol.

Dve iz Calumeta

Calumet, Mich. — Mrtvo so našli pred kratkim v njeni sobi mnogim poznano rojakinjo Mrs. Mary Fretz, ki je imela pri neki slovenski družini najemati dve sobi, v katerih je sama živela. Pokojna zapušća nekaj otrok, ki žive v Milwaukee, Wis. Pogreb, ki se je vršil iz cerkve sv. Jožefa, sta se udeležila tudi njena hći in sin John. — Tukaj poznani rojak in farmer Anton Plut iz bližnjega Boot Jack ki se že dalje časa nahaja v Mayo zavodu, Rochester, Minn. se je moral podvreći več operacijam.

Poroka

Cleveland, O. — Pretleko soboto 3. septembra sta se v cerkvi sv. Kristine poročila Miss Hermina Kadunc in Mr. Frank Strajner. Poroka je bila s sv. mašo. — Mladima zakoncem obilo sreće na potu v novem življenju.

NAJDRAŽJA SLIKA

Koliko je znano, je najdražja reklama slika na svetolajna slika Paderewskega, ki jo je pred kakimi petimi leti dal naslikati bogati ameriški tovarnar klavirjev. Slikal je španski slikar Ignacij Zulooaga in dobil zanjo 15.000 dolarjev.

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA

### "TARZAN NEUSTRAŠEN"

(35)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs



Komaj je Tarzan skočil proti drevesu, je Balzo zagnal strašen divji krik: "Zli duh — gozdni vrag! Pobeigni! Ustavite ga!" Toda vse njegovo spitić ni pomagalo nič, kajti ko je bil Tarzan enkrat na drevesu, je bil varen, nihće ga več ni dobil, naj si je še tako prizadeval. Balzo je bil silno prepaden.



Ostali vojaki so kaj malo marali za svojega poveljnika Balzo, pa naj je ta bil se tako prepaden in obupan. Njegova stvar je bila, če bo moral s svojim življenjem plaćati pomoto, da je Tarzan srećno odnesel pete. Zato se se tem bolj z zanimanjem obrnili do ostalih belecev in jih skušali vjeti.



Bob in Jeff sta se junakoško borila in se zoperstavljala divjim črnim divjakom, ki so jih hoteli prijeti. Njihovi streli so dobro zadevali in vrste črncev so ležale mrtve pred njuno, toda so na njihovo mesto takoj nastopili drugi. V tem je nad beleć našoćia družba črncev tudi od zadaj.



Na ta zahrbtni napad Bob in Jeff nista računala in tako so ostali sedaj brez moći. Roke divjih črncev so se jih oklenile, ničesar več si niso mogli pomagati v svojo obrambo, vjeti so bili. Črna drhal divjakov, ko je videla zmago, je začela divje vpliti okolu premagancev in se jim rezati.

POZOR! Početi na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naroćenje polekta, obnovi jo in pomagaj listu!



# Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

## DRUGA NEDELJA V SEPTEMBRU

"Krivični hvali dušo svojo v njenem hrepenjenju. in hudobni se povečuje (Ps. 10, 3.)."

Greh prinaša hipno slast in včasih tudi časen dobiček. Zato se človek pogosto veseli, da je bil brezbožen in se čuti pri tem srečnega. Ampak tu resnično velja beseda modričarja: Nihče naj se ne hvali pred koncem! Bog namreč pogosto ne kaznuje greha v gostoma ne kaznuje greha v življenju s časnimi kaznimi, a vedno ga kaznuje z duhovnimi. Človek je resnično bogat le, kadar je v milosti božji. Kdor pa greši, se ne oropa samole naklona božjega in toliko milosti božjih, temveč se oropa tudi vseh osebnih zaslug; izgubil je pravico do zaslug Odrješnikovi in skoraj do vseh nadnaravnih moči in duševnih čednosti, ker mu kvečemu ostaneta le vera in upanje. V najboljšem slučaju ga bo vedno nekaj stiskalo, davilo; muči ga pač slaba vest in opravičeno se mora bati, da se večno ne pogubi. Ako niti tega ne občuti več, postane šele prav nesrečen.

Vsak trenutek življenja ga približa dnevu maščevanja, ki je "dan stiske in nemira, dan nadloge in bridkosti, dan temote in mraka, dan megle in viharja (Sofenija, 1, 15)". Ta dan bodo prejeli krivični svojo kazni, ker tedaj bo "izlita njih kri kakor prah in njih trupla kakor gnoj (Sofenija, 1, 17)".

Strašno in pretresljivo je plačilo za greh! Kaj pomaga krivičnemu, da mu je bil greh sladak in prijeten? Slast je minila, veselje izginilo, zemeljska sreča odšla ko megla pred soncem. Kaj je ostalo grešniku? Prav ničesar, vse je izginilo, ker je bilo le zemeljsko. Ostala pa je pekoča vest, in pri taki vesti se ne bo mogel hvaliti in se bahati, češ, kako sladko, kako prijetno je bilo!

Res je bilo morda prijetno in sladko pri grehu, ampak to "plačilo" je minilo, izginilo, prešlo; zdaj prihaja na vrsto kazni za greh, ker greh je ostal, kazni pa je silno grenka. Naj te neka — sreča ne vara!

# IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

**Izseljevanje v Abesinijo**

Po osvojitvi Abesinije, s katero si je Italija ustvarila svoj kolonialni imperij, je postalo vprašanje naseljevanja belcev v Vzhodni Afriki zelo aktualno, posebno še, ker je vlada že od nekdanj utemeljevala svojo imperialno politiko s preseljenostjo italijanskih delavcev. Čeprav teren za naseljevanje belcev v Abesiniji od vsega početka ni bil ugoden — primanjlovalo je zlasti cest in drugih prometnih naprav pa tudi vobče razmere niso bile in še sedaj niso popolnoma urejene — so vendar dobre plače vabile ljudi v novi svet. Dežansko je sedaj v Abesiniji zaposlenih nekaj 100 tisoč delavcev, ki grade ceste, javna poslopja in krejijo teren za naseljevanje italijanskih kolonistov. Na drugi strani pa pripravljajo kolonialno ministrstvo v zvezi s centralnim uradom za notranje preseljevanje širokopoltno akcijo za kolonizacijo kmečkih ljudi v Vzhodni Afriki. Očitno pa tega problema še ne bo mogoče tako kmalu rešiti, kakor so prvotno računali. Pač pa nameravajo v Libiji, kjer so razmere kljub temu, da je podnebje mnogo neugodnejše kakor na abesinski visoki planoti, že letos naseliti prvi večji kontingent kolonistov, skupno več tisoč družin.

Zanimivo so glede na kolonizacijo Vzhodne Afrike podatki, ki jih je pred kratkim objavil "Piccolo della Sera" iz Julijske krajine. Kakor že omenjeno o kakšni širokopoltni kolonizaciji osvojenih abesinskih pokrajin v pravem smislu besede ni mogoče govoriti. Izseljenci so doslej sami ali manj začasno zaposleni pri posameznih javnih delih in ki se po dovršenih gradnjah v ogromni večini spet vračajo domov, čeprav bi jih oblasti radi pridobile za stalno naseljevanje v Abesiniji in jim nudijo velike ugodnosti.

V prvih treh letih 1935-37 je po teh podatkih izselilo v Vzhodno Afriko iz istrske pokrajine okrog 1.500, iz tržaške 1.250, iz goriške 1.000 in iz reške pokrajine približno 500 ljudi. A že v tam času se je vrnilo v Istro 80, v goriško

in reško pokrajino po 50, v tržaško pa 40% teh izseljencev. Potemtkah je ostalo v afriških deželah le še kakšnih 2.500 delavcev in podjetnikov. Mnogo več je izseljencev iz nekaterih pokrajin, kakor n. pr. iz bližnje videmske, iz katere se je v obeleženem času odpravilo v Vzhodno Afriko malone 11.000 ljudi in jih je bilo ob pričetku tega leta tam še okrog 4.300.

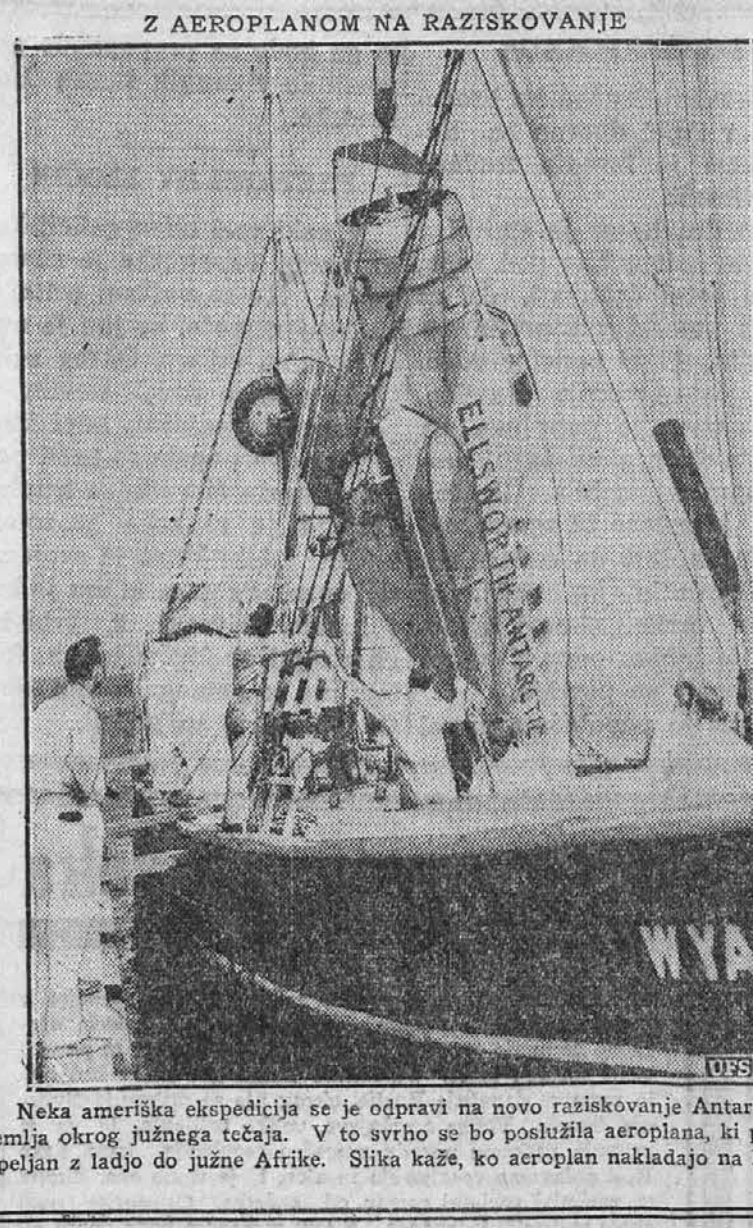
Zanimivo je tudi, da so bili — sodeč po prihrankih, ki so jih delavci v teh treh letih poslali domov — Tržačani najvarnejši. Od prihrankov 66 milijonov lir je odpadlo 50 na Furlane, 10 na Tržačane, 3 na Goričane, 2 na Istrane in 1 na izseljenca iz reške pokrajine, odnosno na vsakega izseljenca iz tržaške pokrajine po 6.500, iz videmske po 4.500, iz goriške po 3.000, iz istrske po dobrih 2.000, iz reške pokrajine pa po pičlih 2.000 lir.

**Granata ga je ubila**

Iz Komna na Krasu so pripeljali v tržaško bolnico Gabrijela Tavčarja starega 35 let, in njegovega sina 7 let starega Franca. Oba sta imela po vsem telesu težke opekline. Takoj za njima so pripeljali še tretjega ranjenca Viktorja Žigona, starega 49 let, prav tako iz Komna. Žigon je imel zlomljeno levo nogo in kost mu je izstopila. Vsi trije so hoteli odpreti granato, ki so jo našli v hlevu nekega Adama v Zagraju. Med odpiranjem je granata eksplodirala v njihovih rokah. Tavčar in sin sta bila sprejeta v bolnišnico v resnem stanju, Žigon pa se bo moral zdraviti 5 do 6 tednov. Drugi dan zvečer je Francel podlegel težkim opeklinam.

**Obilna letina**

Gorica, avgusta 1938 — Kljub čudno muhastemu vremenu v letošnji pomladi so goriški, odnosno vinogradi v vipavski dolini tako bogato obrodili kot že zdavnaj ne. Trta je bila preobložena z grozdi tako, da če bi do trgatve ostalo le tretjina prvotnega sadu, bi zadostovalo. Nenaden mraz, ki je pritisnil v začetku meseca julija in dosegel višek v hudi nevihti, to je v burji z dežjem, je napravil poljskim pri-



Neka ameriška ekspedicija se je odpravi na novo raziskovanje Antarktike, ozemlja okrog južnega tečaja. V to svrhu se bo poslužila aeroplana, ki pa bo odpeljan z ladjo do južne Afrike. Slika kaže, ko aeroplan nakladajo na ladjo.

delkom posebno pa sadju veliko škode. Nevihta je bila tako huda, da je lomila in tudi ruvala dreve. Vreme pa se več dni ni moglo ustaliti.

**Žrtev pokvarjene hrane**

Iz Marezig v Istri so pripeljali v tržaško bolnišnico 11 bolnikov, o katerih so zdravniški dognali, da so se zastupili s pokvarjenim mesom. Bili so člani Beničeve družine, in sicer Rudolf Benič, njegova žena Marija, njegov sin Rado, njegovi svakinji Urška in Marija Horvatina, njun bratranec Avgust Starc in še štirje drugi. Rado Benič je kmalu po prevozu v bolnišnico podlegel zastupljenju.

**Dva brata žrtvi vojnega razstreliva**

Iz Bovca poročajo: Pred dnevi sta dva brata, 10 letni Marij in 11 letni Lojzek Kenda, našla nekje na polju večje, še ne razstreljeno granato. V svoji otročji neprevidnosti sta se spravila nanjo in jo hotela odpreti. Ko sta tako tolkla lahkomiselno po njej, je razpočila in oba dečka grozno razmesarila. "Zeleni križ" ju je v obupnem stanju odpeljal v goriško bolnišnico. Marij je nekaj ur po prevozu v bolnišnico podlegel, Lojzkovo stanje pa je tudi nevarno.

**KRATKE NOVICE**

**V Trstu je utonil 47 letni Franc Krelič.** Mož se je kopal na valobranu in mu je v vodi očitno postalo slabo, tako da se sam ni mogel več rešiti na kopno. Njegovo truplo je voda zanesla v bližino nekega pomola v tržaški prosti luki, kjer so ga tudi dvignili iz vode.

**Duhovniške vesti.** G. župnik Edko Ferjančič v Slovencu bo začasno upravljal tudi župnijo Gradno, g. župnik Ivan Pišot na Planini pa župnijo Ustje. Novomašnik g. Lojze Ličen gre za kaplana v Idrijo, novomašnik g. Anton Šatej je pa imenovan za kurata v Štanjelu na Krasu.

**Trije požari.** Nedavno so nastali v Šempasu, v Mirnu in v bližini Komna trije požari, ki so napravili precejšnjo škodo. V Šempasu je malone do tal pogorela hiša posestnika Antona Remca. Ogenj je uničil tudi velike množine sena, poljske orodje in hišno opravo. Posestniku je napravil skoraj za 30.000 lir škode. V Mirnu je nastal požar pri posestniku Pavlu Faganelu. K sreči so tam še o pravem času priskočil na pomoč gasilci, ki so ga omejili, tako da je napravil le za 3000 lir škode. V bližini

**POSLUŠAJTE**

**PALANDEGH'S TRAVEL BUREAU**  
Folklore Radio Program  
Every Sunday from 1 to 2 P. M.  
Station WVAE — 1200 kilocycles

---

**DR. F. PAULICH**  
ZOBOZDRAVNIK  
2125 So. 52nd Avenue  
(poleg Douglas Elevator)  
CICERO, ILL.  
Tel. Cicero 610

URE: vsaki dan izvemšji srede ob 9 a. m. do 8 p. m. — Ob nedeljah po dogovoru.

# IZ DOMOVINE

**Zlatomašnik — častni občan**

Na slavnostni seji je občinski svet občine Šmarje pri Jelšah imenoval rojaka msgr. Ivana Veržeta zaradi velikih zaslug za rojstni kraj za častnega občana. Monsignor Veržeta je slavil v nedeljo 21. avgusta zlato mašo, na katero se je ves šmarški okraj z vso vnemo pripravljajal.

**Dolga služba**

Na Meljskem hribu v Mariboru je pred kratkim umrla pri družini Hobacher 70 letna služkinja Marija Klabus, ki je bila 45 let nepretrgano v službi pri eni in isti družini. — Pač redek primer.

**Gorelo je**

Pri Sv. Martinu na Štajerskem je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Pavla Podvršnika. Gasilec se je posrečilo, da so ogenj omejili in se ni razširil še na druga poslopja.

**Padec z odra**

Z nad 30 čevljev visokega odra je treščil v globino zidar Franc Skaza iz Jašenc, ki je bil zaposlen pri prenavljanju železničarskih hiš v Mariboru. Obležal je s težkimi poškodbami in so ga morali spraviti v bolnico.

**Redek jubilej**

Pred kratkim je slavil 50 letnico svoje službe kot kočijaž Jurij Ulaga, ki je že 50 let v službi graščine v Jurkloštru za kočijaža. Zdjaj služi že četrtemu gospodarju na tej graščini. Jurij je bil rojen leta 1858 v Sv. Lenartu pri Laškem in je leta 1888 vstopil v službo.

**V duševni zmedenosti**

Iz Litije poročajo, da se je v hipni duševni zmedenosti ustrelil z lovsko puško upokojeni sodni predstojnik Ivan Huter, star 60 let. Ošel je od doma v sadovnjak, da bi streljal vrane. Mrtvega je našla dekla njegove nečakinje in sicer jo je na mrtvega opozoril Huterjev pes. Huter je slovel kot odlični sodnik-jurist, ki je služboval v Kočevju in v Kamniku.

**Steklina**

V murskosoboško bolnico so pripeljali nekega 9 letnega dečka iz ljutomerskega okraja, katerega je ugriznil stekel pes. Ker se gospodar ni brigal za dečka in ga ni o pravem času poslal v bolnico, mu zdravniki ne morejo več pomagati.

**Ni se mu posrečilo**

V Guštanju so imeli javno tombolo, katere se je udeležil tudi 28 letni Jože Ošlovnik, kateri je med tombolo stopil na oder in izjavil, da je dobil prvi dobiček. Komisija je pa pri pregledovanju našla, da je Ošlovnik preko neizžrebanih števil nalepil izžrebane in tako hotel dobiti, kar mu pa ni uspelo in se bo moral radi te nedovoljene sleparije zagovarjati pred sodniki.

**DENARNE POŠILJATVE**

odpravljamo po dnevnem kursu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Večraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:	V Italijo:
Za: Din:	Za: Lir:
\$ 2.55..... 100	\$ 6.50..... 100
\$ 5.00..... 200	\$ 12.25..... 200
\$ 7.20..... 300	\$ 30.00..... 500
\$ 10.00..... 420	\$ 57.00..... 1000
\$ 11.65..... 500	\$ 112.50..... 2000
\$ 23.00..... 1000	\$ 167.50..... 3000

Pri večjih svotah posoben popust

Za izplačila v dolarjih:  
Za \$ 5.00 pošljite .....\$ 5.75  
Za \$ 10.00 pošljite .....\$ 10.85  
Za \$ 25.00 pošljite .....\$ 26.00

Vsa pisma pošljite na:  
**JOHN JERICH**  
1849 West Cermak Road  
CHICAGO, ILL.

# TO IN ONO

**ODREZAN JEZIK**

Sodna razprava v Djokji na Javi je spravila na dan grozotne podrobnosti o nekem umoru iz praznovanja. Neka ženska je bila baje zbolela za otekline v želodcu.

Člani njene rodbine so prišli do prepričanja, da je bolnica pod vplivom "zlih duhov" in da jo je mogoče ozdraviti le na ta način, da ji odstranijo jezik. Najprvo so ji jezik privezali z vrvice in ji ga skušali iztrgati iz ust. Ker to ni šlo, so ji jezik odrezali in ga darovali bogovom. Med tem pa je nesrečnica izkrvavela. Pri sodni razpravi so storilci prostodušno priznali svoje dejanje in so jih obsodili na jeco do petih let.

**CESTA JE EKSPLODIRALA**

S silnim pokom je eksplodirala zgornja plast nove ceste, ki so jo v Utrechtu zgradili na betonski podlagi. Vzrok tega nenavadnega dogodka je v silni napetosti, ki je nastala zaradi vročine zadnjih dni v cestnem fundametu. Kamenite kocke v zgornji plasti je preko vse širine ceste v dolžino enega metra pognalo visoko v zrak. Samo slučaj je hotel, da ni bilo pri tem nobene žrtve.

**NENAVADEN GOST**

V Horsensu na Danskem je zašel podivjani bik v neko kavarno, kjer je preizkusil svojo moč. Bika so bili izkrcali iz nekega parnika, pa se je odtrgal in zdrvel s pobešenimi rogovi po cesti ter skozi veliko šipo v kavarno. Gostje in osebe so pobegnili v največjem strahu, bik pa si je med tem privoščil vse mize, stole in druge ovire, ki jih je naletel na svoji besni poti po kavarni. Ko so pritekli za njim delavci in ga ukrotili, je bil napravil že veliko škodo.

**"Amer. Slovenec" odbija napade na katoliške Slovence na njihovo vero; katoliški Slovenci podpirajte ga!**

23 LET IZKUŠNJE  
Pregleduje oči in predpisuje očala  
**DR. JOHN J. SMETANA**  
OPTOMETRIST  
1801 So. Ashland Avenue  
Tel. Canal 0523  
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

**Društvo sv. Jožefa**  
štev. 53, KSKJ, Waukegan, Ill.  
36 leto pri K. S. K. Jednoti.  
Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj. Sprejema vse slovenske katolice od 16 do 55. leta v odrasli oddelek; in v mladinski oddelek od rojstva do 16 leta.  
Skupna društvena imetja znašajo nad \$16,000.00. Skupno število članstva 484 članov (ic).  
Nadaljnja pojasnila se dobe od sledečega odbora:  
Math Slana, ml. preds.  
Mike Opeka, blag.  
Joseph Zorc, tajnik

**Društvo sv. Vida**  
štev. 25, K.S.K.J. CLEVELAND, O.  
Leto 1938.  
Predsednik: Leopold Kushian, 6411 St. Clair Ave.  
Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.  
Blagajnik: Anton Korosec, 1063 Addison Rd.  
Zdravniki: Dr. J. M. Seliskar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme, Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skur in Dr. J. F. Seliskar, Jr.  
Društvo zboraže vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:00 popoldne. Assessment se prične pobirati ob 1:30. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

# IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani)

ko ponosna, da je rodila zopet velikega umetnika — slikarja.

Me štiri sopotnice smo prenočile na Bledu in drugi dan po maši smo se šle enkrat peljati po jezeru in to zato, ker nam je bilo povedano, da se vsaki dan ob lepem vremenu koplje v jezeru ob 11. uri, Nj. Vel. jugoslovanski kralj. Naš voznik-čolnar je res usmeril čoln tako, da smo se pripeljali ravno ob 11. uri v tisto smer kjer se "deček-kralj" koplje. Torej smo ga res videle, sicer ne v tako posredni bližini, ker se ne dovoli priti s čolni približno tega kopaljšča, vendar videle smo ga, v spremstvu učitelja — Slovenca, in še nekega drugega dečka, približno kraljeve starosti. Pozneje se mi je povedalo, da na kraljevi rojstni dan, vsako leto, povabi kralj šest dečkov, vse v Jugoslaviji rojenih na isti dan kot kralj, katere kralj pogosti in se potem z njimi igra in zabava. Med njimi da so, mislim, trije slovenski, drugi hrvaški in srbski. — Na Bledu se opazi kaj dosti čipkarije in vezenja iz Hrvaškega. Naj še mimogrede omenim, da opažam sploh po vseh trgih, vaseh in vasih okna zagrnjena z belimi zagrinjali "firanki". Tega ni bilo še za časa, ko sem bila jaz doma, a sedaj ima skoroda sleherno okno, kjerkoli, bela zagrinjala, ena večja, druga manjše. Vsa so pa doma izdelana, ena sheldana, druga pa, in ta je večina, štikano (cut work) fino belo platno. Sicer na splošno, je tu velika izprememba proti času, ko sem bila še jaz doma. Obleka je docela moderno delana, le da se nosi cenejše blago, kot pa n. pr. v Ameriki. Ruče nosijo n. pr. v Borovnici, le še starejše mamic, mladina pa klobuke, če pa te ne zmorejo, gredo pa rajši gologlave v cerkev. Ravno to tudi res nekako izmenadi Amerikanca, ko se vidi toliko gologlavih deklet v cerkvi, otroci sploh vsi so gologlavi sedaj po leti, ker v Ameriki ni dovoljeno iti ženskam gologlavim v cerkev.

Pred nekaj tedni smo šle z materjo na Jezero, fara Preser, da smo tam obiskale naše sorodnike. Tudi k teti sve šle v Preser, in mama so me vzeli po "bližnici, čez grič sv. Ane". Oti meni, kako se je pa zdaj vse drugače hodilo to pot kakor pa pred 80. leti. Ko sem vseeno pripohala do vrha, in ker sem si že itak želela obiskati to cerkvi-co, predno se vrnem v Ameriko, sem pa kar sedaj prosila cerkovenika ali mežnarja, naj mi da ključ, da moreva v cerkev. Rad je to storil in bila sem mu hvaležna, ker mi je s tem še jedno tako pot prihranil. Zalostno, pa je da sedajle, ko to pišem, tega mežnarja ni več med živimi. Pred par dnevi, ko je sedel z družino v hiši pri "malci", je divjala zunaj nevihta in strela udarila v to hišo in njega ubila. — Strela pa že res tako razsaja, med tem, ko nisem kar nič strahu prinesla iz Amerike zaradi strele, pa sem spoznala, da tu se je res za bati tega špasa. Tako ti pa že straši, da je kaj. Čez cesto sonce sije, na drugo stran je pa strela udarila v staro ženo in jo ubila. Druga žena je zopet bežala pred nevihto, bila je premočena od dežja in bosa, pa je doma že bila na cementnih stopnicah, je ravno za kljuko prišla, pa jo je strela udarila v glavo. Še vse polno drugih slučajev je, ko so ljudje, živina in poslopja postali žrtve strele. V tem slučaju je "dear old Chicago" kaj pripravnejši prostor. (Dalje prih.)

**SLOVENEČ BI RAD DOBIL DELO**

na farmi. Zna molsti krave in razume vsa farmarska dela. Zeli dobiti delo pri kakih dobrih slov. katoliški družini. Če bi kdo takega delavca rabil, naj sporoči Upravi tega lista.



# "A NJEGA NI..."

FRANC KOLENC — POVEST IZ SVETOVNE VOJNE.

XIV.

Božič je minul in v taboru se je zopet začelo staro življenje. Samo topovi so še vedno molčali na obeh straneh. Rusi ni streljal, zato so tudi naši mirovali. Tamolk je bil sumljiv. Vsakdo je čutil, da se nekaj pripravlja. Častniški zbor se je sestajal in posvetoval. Patrole so bile poslana na vse strani. Brez uspeha so se vračale nazaj. Izslediti niso mogle ničesar. Ruskim vojakom ni bilo videti nikjer. V taboru je vladala negotovost. Nekateri so bili mnenja, da je ruska vojska utrjena in ho počivala, dokler je ne napadejo, drugi pa so bili prepričani, da se nasprotnik pripravlja na večji napad, zato je prenehal s streljanjem, da ne bi vzbudil pozornosti. Dogodki so kmalu pokazali, da so poslednji imeli prav.

Nekega jutra se je zaslusal iz višine ropot zrakoplova. Vojska je prisluhnila. Častniki so pograbilo daljnogleda in jih naperili v smeri, odkoder se je slišalo brnenje. V začetku niso ničesar videli. Čez nekaj časa pa se je prikazala v zraku majhna točka. Ropot je postajal glasnejši, obenem pa se je tudi točka večala. Slišala je velikemu orlu, naposled pa se je videlo, da je bil zrakoplov. Vse oči so bile uprte v zrak. Vedeli so, da je sovražnik prišel v vas, toda zrakoplov je letel v taki višini, da na streljanje niso mogli misliti. Čudni ptič je nad taboriščem obstal. Nato je začel v velikih kolobarjih krožiti in se je pri tem neopazeno spuščal vedno nižje. Kakih petkrat je obkrožil taborišče, potem pa je naglo odfrčal.

— Nekaj se kuha — je dejal general, ko se je častniški zbor po odhodu zrakoplova zbral v baraki na posvetovanje. — Rus nam hoče podkuriti.

Enakega mnenja so bili vsi častniki. Samo tega niso vedeli, kako bi doznali za sovražnikovo nakano in kako bi mu odgovorili.

— Gospodje, kaj nam je začeti — je povzel besedo general. — Pretresti moramo položaj in potem začeti z delom, da bomo pripravljeni za vsak slučaj.

Sledila je dolga debata. Drug za drugim so prihajali častniki z različnimi nasveti in ker je vsak menil, da je njegov nasvet najboljši in edino pravi, je prišlo do glasnega prerekanja in bi se morda celo stekli, ako se ne bi bali kazni. Videlo se je, da je večina častnikov imela mnogo več smisla do dobrih jedi, finih vin, kvartanja in lepih deklet, kakor pa do vojaških stvari. Bilo je pač lažje jesti, prazniti kozarce in se zabavati na vse mogoče načine, ko pa si tretji glavo s težkimi vojaškimi vprašanji.

Naposled se je dvignil podporočnik Sečko, ki je prej molčal. Prosil je za besedo.

— G. general — je začel pogumno — prepričan sem, da nas hoče sovražnik na poseben način presenetiti. Lahko pričakujemo vroče ure. Jasno je, da se moramo za sprejem pripraviti. V ta namen je potrebno, da se dožene, kje se skriva glavna sila sovražne vojske in od katere strani nam preti nevarnost?

Častniški zbor je molčal. Mladega Sečka niso cenili, ker je bil Slovenec in se ni hotel udeleževati njihovega veseljačenja, sedaj pa so ga vkljub temu poslušali. Za kožo jim je šlo, zato jim je bil dober pameten nasvet, četudi ga je podal omalovaževani Slovenec.

— Dobro — je prikimal general. — Dognati treba, pri čem smo, toda kako? Vse patrole so se vrnilo brez uspeha.

Ozrl se je po zbranih, ko da bi z ozirom na to pričakoval kakih nasvetov. Častniki so pogledovali drug drugega. Molčali so. Naposled se je zopet oglašil Sečko.

— Gospod general, pošljite ven še eno patrolo! Da pa vam ne bo treba iskati moža, ki bi jo vodil, izjavljam, da sem pripravljen prevzeti to nalogo. Z vašim privoljenjem se podam takoj na pot. Potrebujem samo deset mož.

Častniki so ostrmeli. Od mladega tovariša, ki so ga povsod zapostavljali, takega nastopa niso pričakovali. Niso ga imeli za sebi enakega, sedaj pa jih je vse osramotil. Nehote se jim je vzbudilo spoštovanje do njega.

Sečkove besede so za trenutek tudi generala spravile v zadrego. Do najvišjega klina je prilezel na častniški lestvi, a takega junaštva ni imel nikdar v srcu. Čutil je, da bi bil mladi Slovenec bolj vreden generalskega čina, ko on, ker je bil junak, on pa ga je dobil po milosti, ker je bil madžarski magnat. Svojih čustev seveda ni pokazal na zunaj, marveč se je hladno obrnil k podporočniku.

— Vašo ponudbo sprejemem — je dejal rezko. — Izberite si deset mož in pojdite!

Sečko je pozdravil in se obrnil proti vratom. V tem trenutku je zagrmelo. Zemlja se je tresla. Častniki se še niso zavedli, kaj se je zgodilo in je že drugič zagrmelo, še silneje ko prej. V bližini je zahreščalo, nato pa se je slišal močen udarec. Zvrnila se je mogočna smreka, ki jo je granata v sredi presekal. Obrazi so obledeli.

— Ven! Proč od tukaj! — je zakričal general in je skočil izza mize, da bi prvi pobegnil.

— Bum! — je zabobnelo tretjič tako močno, da se je general sesedel. Granata je počila pred barako.

— Oh! — se je slišal vzdih.

— Izgubljeni smo! — je zastokal neki polkovnik.

Častnike je obilil mrzel znoj. V srca se jim je zajedel smrtni strah. Čutili so, da se je začel smrtni ples, kakršnega si niso želeli. Tresli so se. Topovi so peli svojo pesem. Granate so lomile stoletna drevesa, kopale globoke jame in so žvižgale preko barake, da je šlo skozi mozeg in kosti. Vrata so ječala, okna žvenketala. Sečko je pritisnil kljuko, da bi šel ven. Zunaj je tresčilo. Nevidna sila ga je vrgla nazaj. Preplašeno so gledali vsi proti vratom. Medtem je priletela druga granata.

— Hrsk! — in šla je polovica strehe. Odnosla jo je granata, ki je zadela ob njo in se za barako zarila v zemljo.

— Oh, kaj bo, kaj bo! — je tarnal general.

(Dalje prih.)

## DRZEN POSKUS

Reševalna družba za brodomorce v Apel doornu na Holandskem je izvedla zanimiv eksperiment.

Član družbe se je spustil v zaprtem avtomobilu pod vodo, ker je hotel dokazati, da se morejo potniki v zaprtem avtomobilu, ki bi padel v vodo, rašiti, če se vedejo pravilno. V ta namen je potrebno, da se postavijo z glavo takoj proti stropu avtomobila. Zračna plast, ki ostane tu zgoraj, zadostuje za šest do sedem minut dihanja in ko voda, ki vdre v vozilo, obnovi ravnotežje, je lahko odpreti vrata ter splavati na površje.

Poskus je popolnoma uspel

in ga bodo za propagando ponovili še v drugih krajih Holandske.

## PRETRESLJIV ZLOČIN

V neki vasi blizu galicijskega mesta Przeworka je nastal požar. Ko so vaščani pritekli na kraj nesreče, se jim je nudil strašen prizor. Okrog zgojene vrbe so goreli številni v polkrog razmešeni kupi žita v njihovem pepelu so našli potem ostanke človeškega trupla. Policija je razkrila grozoten zločin. Neki kmet je svojega slaboumnega sina, ki mu je bil v breme, privezal k vrbi in ga zažgal ob živem telesu. Pri tem mu je pomagal drugi sin. Oba zločinca so prijeli.

## Tovarna novega človeka

Iz velenim nova povest, ki začne v kratkem izhajati v "Amerikanskem Slovencu". Povest nazorno pokaže družbo življenje sodobne Rusije. Citatelj dobi iz te povesti velik socialni nauk. Študentka Tanja gre skozi življenje in razmere današnje Rusije, okrog nje se prikazuje življenje drugih. Velike zmešnjave, veliko trpljenje, ki ga je prinesla ruski narod nesrečna revolucija, kaže, kako Rusi polagoma spoznavajo resnico, ki je samo ena. Čitajte ta zanimivi socialni roman od začetka. Opozorite nanj svoje prijatelje in znance. S tem romanom bodo dobili citatelj nekaj lepega, zakar vam bodo hvaležni.

Opozorjamo pa tudi vse one, ki so na naročnini zaostali, naj te dni isto po možnosti poravnajo, da bodo deležni te lepe povesti.

## In še nekaj!

Po svetu se dogajajo sleherni dan velike reči, ki spreminjajo dnevno obliko in obraz starega sveta. Evropa se baš pripravljala na velik spopad. Nemci zopet dvigajo svojo ošabno glavo in hočejo zasužnjiti Slovence. Svet stoji pred novimi dogodki. Kakšnimi? Bog ve. Treba je da pozorno sledimo vsi vsem dogodkom, ki se gode dnevno po svetu. Tega pa ne moremo, če nimamo dobrega časopisa v hiši, ki nas o vsem tem dnevno obvešča in poučuje. Pa tudi v naši ljubljenski stari domovini je toliko dnevnikov, ki so za vse nas zanimive. So dogodki, ki se dogajajo v naših rojstnih vaseh, trgih in mestih v stari domovini. So dogodki, ki se gode po naših slovenskih naselbinah v Ameriki. Vsega tega angleški časopisi ne prinašajo, prinašajo jih le slovenski časopisi. Zato je veleno za vsakega ameriškega Slovenca, da je naročen na dnevnik "Amerikanski Slovenec", ki prinaša vse te dogodke dan za dnem. Naročite se še danes na dnevnik

## Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

Stane letno za Ameriko samo \$5.00; za pol leta \$2.50. Za Chicago in inozemstvo pa \$6.00 letno in \$3.00 polletno.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

## Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSLUJE ŽE 45. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 116.71%.

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 43-letnega obstanka \$6,500,000.00.

### GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštenu in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; 1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.

V mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

### BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejše vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini. Nad 70 let stari člani in članice so prosti vse nadaljnjih assessmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 509 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

## Pisano polje

J. M. Trank

Iveri.

Nekaj neke statistike. Amerikanci se radi postavljamo. Nismo ravna od nič, ampak pri sodbi o drugih moramo biti vsaj malo previdni. Izšla je knjiga: "Conscript Europe. By Randolph Leigh. G. P. Putnam's Sons". Pisatelj je mnenja, da se sploh ne izplača babiti se z Evropo, ker vsi skupaj tega ne zaslužijo. Amerika ima nekaj, in Evropa ne zasluži, da bi ji nudili kako roko. Visoka in ponosna glava. Izolacija je morda na mestu, tudi kočljiva zadeva je, ampak le farizej je zahvaljeval, "ker ni tak, kakršni so drugi". Že večkrat so nam poribali pod nos statistiko, ko smo prešerno kazali na nje s prstom. Ta statistika pove, da je med 27 osebami pri nas en kriminalc, eden izmed 650 je ali postane ubijalec. Vsakih 22 sekund se pri nas izvrši kak večji zločin. Morilcev je pri nas 20 krat več ko na Angleškem. Pri nas je največ ljudi v kaznilnicah, kakor prav nikjer na vsem svetu.

Pa bi bilo nekako pod našo častjo, da bi se z drugimi bavili, in če se bavimo, nosimo glavo visoko in nekako dostojanstveno ukazujemo, kako naj drugi vodijo svoje zadeve. Niso ravno neopravičeni, ako tupatam tudi pri kakem opravičenem vmešavanju, nas opominjajo, da naj prej pometemo pred lastnim pragom. Kdor se hoče postavljati, mora sam dobro stati.

Omika, civilizacija. Kaj hujšega ni za kak moderen narod od očitka, da ni dosti omikan, civiliziran. Govorijo tudi o džungli, kjer vlada le sirova sila. Vse morda resnično. Dalje pravijo, da je šola podlaga vsake omike. Enako resnično. Visoko civilizacijo so imeli Egipčani, Babilonci, Asirici, Fenicianje... Izginili so. Kako, da jih civilizacija ni obvarovala pred izginom? Najstarejšo civilizacijo imajo Kitajci. Kitajci so hodili v svilje, ko si v Evropi niti kožu-hovno niso znali ali mogli sešiti. Pa hodijo zdaj omikani narodi med najstarejše omikance, da jih civilizirajo, in v to svrhu, otvarjajo, med njimi šole. Kako, da se civilizirani Kitajci in še drugi sami niso bolj civilizirali, da niso prekosili drugih, in bi prišli med nje s svojo tako staro civilizacijo? Mora biti nekaj na ti civilizaciji. Šole. Gotovo. Amerikanci imamo največ, najdražjih, najbolj opremljenih, najbolj plačanih šol. Ali smo civilizirani? Kako moreš tako — neumno popraševati? Saj se vozimo v avtomobilih. Ampak, kako to, da smo tudi največji kriminal-

ci na vsem svetu, ko smo prvi pri šolah pravi? Ne samolepi civilizaciji mora biti nek šment, tudi pri šolah mora biti še večji šment.

V stari Kartagi je bila omika na vrhuncu. Pri vsi omiki strmino nad proizvodni te visoke omike, ko prihajajo na dan iz razvalin. Strmimo, ker imamo danes nimamo take omike. Ampak ti visoko civilizirani Kartazažani so se zbirali in prosili za blagoslov in darovali stoletne nedolžnih otročičev v stemu Molohu. Kakšna stupnost pri tako rafinirani omiki. Tako visoko pri omiki, intelektualno in moralno pa tako niko. Strese nas. Le počasi. Ne obsojamo prehitro. Ne zavijamo oči, da smo bolj civilizirani. Marsikje se godijo prav pri najbolj moderni — omiki ali civilizaciji reči, da bi se lahko nad njimi zgražali — divjaki tam v afriških džunglah. Le počasi. Naša omika, naša šola. Najbolj rafinirano kriminalstvo imamo. Se malo več. Strese nas, da so Kartazažni metali otročiče v neko peči. Taka zaslepljenost! Počasi. Otročiči so izgubili le telesno življenje v tisti peči. Kaj pa pri nas v naših šolah, kjer ne poznajo Boga? Kako bo z otrošami teh otrok, ki radi teh šol ne poznajo Boga? Počasi, počasi, da se ne prenagliše.

V New York je prišla majhna šolska ladja iz Jugoslavije. Vsaj antifašist je našel in vedel, da je vse slabo: hrana, služba, disciplina, plača, svoboda. Slaba je tudi v Jugoslaviji politika in Stojadinovič. Korosec sta naravnost grobov kopa našega naroda. Kandidat za senatorja je večerj na šoli, du izjavil, da je politika na večji in najtežji biznez. Ta politični biznez je v Jugoslaviji pod vsako kritiko, pa bi menil prav vsak mornar vodil ta biznez bolje, ko bi mu le pustili zasesti vodilno mesto. Res se ho mora biti, ako mu ne pustijo na vodilno mesto. Da je "soldaški stan" slab že od nekdaj in tudi danes in povsod je umevno. Umevno je tudi, da so mnogi mornarji dezertirali, in "si bodo raje v svobodni Ameriki z velikim plačom služili svoj kruh, kot da bi se vrnili pod Korosečev režim gladi in zatiranja", kakor pravi antifašist. Svobodno jim saj imonov menda le kakih 10 milijonov brezposelnih.

Ta režim mora biti res pravo čudo, da še drži Jugoslavijo skupaj, ko je tam prav vsakemu pod pesom slabo.

Protiverski tisk je strup za vsako hišo. Ta strup uničuje blagoslov v družinah, včasih hitreje, včasih pozneje.

## M. Klarich in sin

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

(Poblaščeni in zavarovani pogodbeniki in stavbeniki)

3121 S. Parnell Ave. CHICAGO, ILL.

Tel. CALumet 6509

Prevezamo vseh vrst stavbinskih del, novih hiš, trgovin, tovarn, šol, itd., kakor tudi razna popravila in modernizacije starih hiš. Osebo nadzorujemo vse naše delavce in vse naše delo popolnoma garantiramo za kakovost in solidnost. — Nasvete, proračune in načrte dajemo na zahtevo brezplačno. Naše cene so zmerne, a naše IME je vaša garancija.

P. S.: Danes je čas, da gradite! Zakaj bi plačevali najemnino — ko morete z istim denarjem odplačevati novo hišo. Vse informacije na zahtevo.

## Naročila za stenske koledarje

# "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" za l. 1939

sprejemamo do 1. novembra 1938

Na tisoče ameriških Slovencev naroči vsako leto STENSKI KOLEDAR "Amerikanskega Slovenca" svojim domačim, ali prijateljem in znancem v stari kraj. Naročite ga tudi VI KOLEDAR STANE S POŠTNINO SAMO 20 CENTOV, kar lahko pošljete v Money order, znakah ali gotovini. Zraven pošljite pravilni naslov in ko bo koledar izšel, ga bomo odpravili na dani naslov.

Naročila sprejemamo za JUGOSLAVIJO in vse druge dele sveta. Le za Italijo ne, ker tam je dostava slovenskih tiskovin zelo netočna. — Naročila pošljite na:

## Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois